

Udskriftsdato: 20. december 2025

BEK nr 372 af 26/04/2018 (Historisk)

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til stenhugger

Ministerium: Børne- og Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin.,
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, j.nr. 18/03900

Senere ændringer til forskriften

BEK nr 647 af 28/06/2019

Bekendtgørelse om erhvervsuddannelsen til stenhugger

I medfør af § 4, stk. 2, og § 38, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2018, og § 4, stk. 1 og 2, og § 7, stk. 3, i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 927 af 3. juli 2017, som ændret ved lov nr. 142 af 28. februar 2018, og efter bestemmelse fra, samråd med og inddragelse af Det Faglige Fællesudvalg for Murer-, Stenhugger- og Stukkaturfaget fastsættes efter bemyndigelse:

Formål og opdeling

§ 1. Erhvervsuddannelsen til stenhugger har som overordnet formål, at eleverne gennem skoleundervisning og praktikuddannelse opnår viden og færdigheder inden for følgende overordnede kompetenceområder:

- 1) Planlægning og udførelse af stenhuggerarbejde under hensyn til kvalitetsmæssige, produktivitetsmæssige og æstetiske forhold.
- 2) Kommunikation og samarbejde om projekter i alle faser med kunder, byggeledelse og kolleger inden for eget fag og tværfagligt, herunder forståelse og udfærdigelse af arbejdstegninger og anvendelse af it til planlægning og information.

Stk. 2. Uddannelsen afsluttes med specialet stenhugger, niveau 4 i den danske kvalifikationsramme for livslang læring.

Stk. 3. Uddannelsen kan gennemføres som eux-forløb. Eux-forløb omfatter alle uddannelsens kompetencemål.

Stk. 4. Uddannelsen udbydes med talentspor.

Varighed

§ 2. Uddannelsen varer fra 3 år og 11 måneder til 4 år og 5 måneder, inklusive grundforløbet.

Stk. 2. For elever, der skal gennemføre uddannelsen som erhvervsuddannelse for unge, varer uddannelsens speciale mellem 2 år og 11 måneder og 3 år og 5 måneder, hvoraf skoleundervisningen udgør 30 uger fordelt på fire skoleperioder.

Stk. 3. For elever, der skal gennemføre uddannelsen som erhvervsuddannelse for voksne (euv-forløb), varer specialet fra 2 år og 10 måneder til 3 år og 4 måneder, hvoraf skoleundervisningen udgør 27 uger.

Stk. 4. Den i stk. 3 nævnte skoleundervisning tilrettelægges med mindst én skoleperiode for euv-forløb efter § 66 y, stk. 1, nr. 2, i lov om erhvervsuddannelser.

Stk. 5. Uanset bestemmelserne i stk. 2 og 3 varer uddannelsens hovedforløb for elever i eux-forløb mellem 3 år og 3 år og 6 måneder, hvoraf skoleundervisningen udgør 63 uger fordelt på fire skoleperioder. Alle skole- og praktikperioder, der ikke er afsluttende, skal have et omfang af ca. et halv års varighed.

Stk. 6. Uanset uddannelsesspor afsluttes uddannelsen med en skoleperiode tilrettelagt således, at uddannelsen afsluttes i 1. eller 3. kvartal. Afslutningen kan forskydes af hensyn til helligdage.

Kompetencer forud for optagelse til skoleundervisning i hovedforløbet

§ 3. For at kunne blive optaget til skoleundervisningen i hovedforløbet skal eleven, medmindre andet fremgår af stk. 7, opfylde betingelserne i stk. 2-6.

Stk. 2. Eleven skal have grundlæggende viden på følgende områder:

- 1) Stenhugnings-, renoverings- og restaureringsarbejde samt bygningshistorie og stilarter.
- 2) Identifikation og tegning af skrifttyper og stilarter ved anvendelse af teknikker til gengivelse af skrifttyper på eksisterende gravstene og monumenter.
- 3) Arbejdstegninger.
- 4) Planlægning og kvalitetssikring.
- 5) Identifikation og tegning af skrifttyper.

- 6) Identifikation af stilarter.
- 7) Behugningsgrader på naturstenens overflader.
- 8) Genkendelse af matematikken i praktiske situationer.
- 9) Gængse stentyper, der anvendes i stenhuggerbranchen.
- 10) Almindeligt håndværktøj, der anvendes i stenhuggerbranchen.
- 11) Teknik i forbindelse med kløvning af natursten.
- 12) Stenbrænding.
- 13) Arbejdsmiljø, sikkerhed og brug af personlige værnemidler, samt sikkerhed ved brug af ilt og gas.
- 14) Anhugning og løfteteknik.
- 15) Anvendelse af tal og symboler, der repræsenterer kendte forhold, samt enkle formeludtryk i deres grundform.
- 16) Fysikkens grundlæggende love, formler og begreber i forbindelse med eksperimenter og til løsning af enkle teoretiske opgaver.

Stk. 3. Eleven skal have færdigheder i at anvende følgende grundlæggende metoder og redskaber til løsning af enkle opgaver under overholdelsen af relevante forskrifter:

- 1) Analyse, udflugtning og udmåling af flader, udførelse af kantsætning, bredmejsling, spidsmejsling, stok- og riffelhugning samt skorrering, tandhugning, slibning og polering med håndværktøj under hensyntagen til behugningsstandarder.
- 2) Udførelse af skriftarbejde som håndarbejde, hvor skriften er skitseret, spatieret, ridset og hugget.
- 3) Stenkløvning under vejledning.
- 4) Modelleringsarbejde og afformningsarbejder efter model ud fra normer og anvisninger.
- 5) Profilhugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning.
- 6) Anhugning og løfteteknik.
- 7) Skærearbejde med vinkelsliber.
- 8) Udføre arbejdstegninger – med opstalt, plan, sidebillede, med signaturer og behugningsskema og ved hjælp af it.
- 9) Anvendelse af matematisk modellering til løsning af praktiske opgaver fra erhverv, hverdag eller samfund.
- 10) Anvendelse af tal og symboler, der repræsenterer kendte forhold, samt enkle formeludtryk i deres grundform.
- 11) Gennemførelse af et produktudviklingsforløb bestående af faserne produktprincip, produktudformning og evaluering.
- 12) Udføre stenbrænding.
- 13) Anvendelse af enkle beregninger ved brug af fysiske formler, specielt inden for energiområdet.
- 14) Stenbaksning under hensyn til sundt arbejdsmiljø.
- 15) Skrifthugning på forblæste granitemner ved anvendelse af luftværktøj.
- 16) Fladebehugning ud fra rå flade kantsætning, flugtning, spidshugning, stokhugning og riffelhugning.
- 17) Behugning af flader som er på vinkelrette på hinanden, med forskellige behugningsgrader.

Stk. 4. Eleven skal have kompetence til på grundlæggende niveau at kunne:

- 1) identificere tegninger af skrifttyper og stilarter, ved anvendelse af teknikker til gengivelse af skrifttyper på eksisterende gravstene og monumenter,
- 2) udføre skriftarbejde i skitseret, spatieret, ridset og hugget skrift som håndarbejde,
- 3) udføre kløvning af forskelligeartede blokke,
- 4) analysere, identificere, udflugte og udmåle flader og udføre kantsætning, bredmejsling og spidsmejsling, stok- og riffelhugning samt skorrering, tandhugning, slibning og polering med håndværktøj og under hensyntagen til behugningsstandarder,
- 5) udføre profilhugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning,
- 6) under vejledning udføre skærearbejde med vinkelsliber,

- 7) udføre anhugning og løfteteknik,
- 8) læse samt udføre tegningsmateriale og skabeloner,
- 9) beherske skitsering med blyant som led i udformning og konkretisering af et produkt og anvende relevante krav eller standarder i udviklingen af produktet,
- 10) selvstændigt opsøge viden om nye konstruktioner, materialer og arbejdsteknikker inden for faget,
- 11) planlægge og udføre enkle produktudviklingsforløb bestående af problemanalyse, produktprincip, produktudformning, produktionsforberedelse, produktion og evaluering,
- 12) redegøre for problemstillinger som miljø og sikkerhed i relation til produktion, energiforbrug og bortskaffelse af et produkt,
- 13) udføre enkle arbejdsopgaver inden for stenhuggerfaget, herunder foretage udvælgelse af materialetyper, opmåling, overfladebehandling, og skrifthugning og
- 14) arbejde under hensyntagen til arbejdsmiljø og sikkerhed.

Stk. 5. Eleven skal have gennemført følgende grundfag på følgende niveau og med følgende karakter:

- 1) Matematik på F-niveau, bestået.
- 2) Teknologi på F-niveau, bestået.

Stk. 6. Eleven skal have opnået følgende certifikater eller lignende:

- 1) Rulle- og bukkestillads – opstilling mv., jf. Arbejdstilsynets uddannelseskrav.
- 2) Gaffeltruck certifikat B.
- 3) Personlig sikkerhed ved arbejde med epoxy og isocyanater, jf. Arbejdstilsynets uddannelseskrav.
- 4) Kompetencer svarende til "Førstehjælp på erhvervsuddannelserne" efter Dansk Førstehjælpsråds uddannelsesplaner pr. 1. august 2016.
- 5) Kompetencer svarende til elementær brandbekæmpelse efter Dansk Brand- og sikringsteknisk Instituts retningslinjer pr. 1. september 2014.
- 6) Det uddannelsesspecifikke fag i grundforløbet med mindst 02 som standpunktskarakter.

Stk. 7. Elever, der skal gennemføre uddannelsen som erhvervsuddannelse for voksne efter. erhvervsuddannelseslovens § 66 y, stk. 1, nr. 2, er undtaget fra det i stk. 6, nr. 6 nævnte krav.

Stk. 8. For at kunne blive optaget til skoleundervisningen i eux-hovedforløbet skal eleven ud over kravene i stk. 2-6, have gennemført følgende grundfag:

- 1) Dansk på C-niveau.
- 2) Engelsk på C-niveau.
- 3) Samfundsfag på C-niveau.
- 4) Matematik på C-niveau.
- 5) Teknologi på C-niveau.
- 6) Fysik på C-niveau.

Stk. 9. For elever, der opnår de i stk. 8 nævnte kompetencer i et grundforløb, skal fagene nævnt i bestemmelsens nr. 1-3 været gennemført i grundforløbets 1. del med en varighed på henholdsvis 2,5 uger, 3 uger og 2,5 uger, og fagene nævnt i nr. 4-6 være gennemført i grundforløbets 2. del med varigheder på henholdsvis 4 uger, 2 uger og 2 uger.

Stk. 10. Er der i stk. 5 fastsat karakterkrav for et eller flere fag, gælder disse krav tilsvarende for eux-elever på det niveau af grundfaget, som eleven skal have for at kunne påbegynde skoleundervisningen i hovedforløbet, jf. stk. 8, uanset en eventuel forskel mellem de pågældende niveauer.

Kompetencer m.v. i hovedforløbet

§ 4. Kompetencemålene for hovedforløbet er følgende:

- 1) Eleven kan redegøre for principperne om modellering.
- 2) Eleven kan redegøre for principperne om forgyldning og skriftmalingsteknik.
- 3) Eleven kan udføre skitser af arkitektoniske og skulpturelle emner samt forstå tegningsformens betydning og på kreativ måde videregive visuelle indtryk.

- 4) Eleven kan montere natursten, f.eks. bygningsselementer, naturstenstrapper og facadebeklædning, herunder anvende stenplejer samt forskellige mørteltyper og bindemidler og forskellige forankringsmetoder.
- 5) Eleven kan selvstændigt, kreativt og rutineret analysere, vurdere og udføre restaureringsopgaver.
- 6) Eleven kan redegøre for principperne om konserveringstekniker.
- 7) Eleven kan selvstændigt, kreativt og rutineret udføre kløvning af forskellige stenarter og blokke.
- 8) Eleven kan udføre jetbrændning af natursten.
- 9) Eleven kan udføre stenbrydning.
- 10) Eleven kan anvende fagets materialer, herunder petrologi.
- 11) Eleven kan læse, forstå samt udføre tegningsmateriale og skabeloner.
- 12) Eleven kan anvende it-baserede byggesager og udbudshåndtering, f.eks. 3D-scanning.
- 13) Eleven kan anvende CE-mærkning og gældende normer i faget.
- 14) Eleven kan orientere sig om miljø, bæredygtighed CSR (Corporativ Social Responsibility), og har kendskab til hvilken betydning sociale, økonomiske og politiske kræfter har for den aktuelle samfundsudvikling og for samspillet mellem samfundets udvikling og udviklingen i virksomhederne, herunder de miljømæssige aspekter.
- 15) Eleven kan selvstændigt betjene håndholdte poler-, slibe- og boremaskiner.
- 16) Eleven kan selvstændigt, kreativt og rutineret udføre skrifthugning i forskellige stenarter ved anvendelse af håndværktøj og maskinel bearbejdning, herunder it-baserede værktøjer.
- 17) Eleven kan selvstændigt, kreativt og rutineret udføre dekorationshugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning ved anvendelse af punkteringsapparat og andre måleinstrumenter ud fra stilarternes egenarter og udføre finish-hugning under hensyn til normer og standarder.
- 18) Eleven kan anvende hovedlinjerne i dansk bygningshistorie og -stil og klassiske forbilleder.
- 19) Eleven kan planlægge, fremstille og kvalitetssikre eget arbejde.
- 20) Eleven kan varetage kundekontakt under hensyntagen til etik, moral og situationsfornemmelse.

Stk. 2. I eux-forløb skal følgende fag m.v. gennemføres ud over de i stk. 1 fastsatte mål:

- 1) Dansk på A-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 175 timer svarende til 7 uger.
- 2) Engelsk på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 130 timer svarende til 5,2 uger.
- 3) Matematik på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 140 timer svarende til 5,6 uger.
- 4) Fysik på B-niveau fra uddannelsen til teknisk studentereksamen, dog med undervisningstiden 105 timer svarende til 4,2 uger.
- 5) Kemi på C-niveau fra hf-enkeltfag eller, jf. bekendtgørelse om grundfag, erhvervsfag og erhvervsrettet andetsprogsdansk i erhvervsuddannelserne (grund- og erhvervsfagsbekendtgørelsen), dog med undervisningstiden 75 timer svarende til 3 uger.
- 6) Teknologi på B-niveau, jf. læreplanen udviklet til brug for tekniske eux-forløb, dog med undervisningstiden 75 timer svarende til 3 uger.
- 7) Teknikfag på B-niveau, byggeri og energi, jf. læreplanen udviklet til brug for tekniske eux-forløb, dog med undervisningstiden 100 timer svarende til 4 uger.
- 8) Erhvervsområdeprojekt, jf. læreplanen om erhvervsområdet udviklet til brug for tekniske eux-forløb, med undervisningstiden 20 timer og fordybelsestiden 30 timer svarende til 2 uger.
- 9) Valgfag i form af et løft af niveau i et fag, uddannelsestid 125 timer svarende til 5 uger.

Stk. 3. Skolen skal som minimum udbyde følgende valgfag: Matematik på A-niveau.

Stk. 4. Fordybelsestiden fodeles af skolen medpassende inddragelse af de principper for fordybelsestid, som fremgår af reglerne om de gymnasiale uddannelser. Dele af fordybelsestiden kan afvikles i forbindelse med fag.

Stk. 5. Samspillet mellem skole og praktikvirksomhed beskrives i uddannelsesordningen, jf. bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Godskrivning

§ 5. Kriterier for skolens vurdering af, om der er grundlag for obligatorisk godskrivning på baggrund af elevens erhvervserfaring og tidligere uddannelse, er fastsat i bilag 1. Godskrivning skal i øvrigt ske efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Afsluttende prøve

§ 6. Skolen afholder en afsluttende prøve som afslutning på sidste skoleperiode. Prøven udgør en svendeprøve.

Stk. 2. Svendeprøven omfatter en skriftlig prøve og en praktisk prøve.

Stk. 3. Den skriftlige prøve er en teoretisk prøve, som består af opgaver inden for de uddannelsesspecifikke fag. Opgaverne skal løses inden for 6 timer.

Stk. 4. Den praktiske prøve består af en eller flere fremstillingsopgaver inden for område- og specialefag udført under skoleundervisningen. Opgaverne skal løses inden for højst 60 timer. Censorerne er til stede under bedømmelsen af fremstillingsopgaven. Opgaverne indeholder følgende discipliner:

- 1) Skrifthugning (tegning og hugning).
- 2) Fladehugning.
- 3) Profilhugning.
- 4) Dekorationshugning.

Stk. 5. Ved bedømmelsen af den praktiske prøve lægges der vægt på helhedsindtrykket og på hver af de i stk. 4 nævnte discipliner.

Stk. 6. Resultatet af svendeprøven er et vægtet gennemsnit, hvori karakteren for den skriftlige prøve indgår med 1/6, og karakteren for den praktiske prøve indgår med 5/6.

Stk. 7. For at der kan udstedes skolebevis, skal alle fag i hovedforløbet være bestået, jf. dog stk. 8, og hver af delprøverne i den afsluttende svendeprøve skal være bestået.

Stk. 8. Elever i eux-forløb er fritaget for det i stk. 7 nævnte beståkrav i grundfag, der afløses af gymnasiale fag.

Stk. 9. Ved uddannelsens afslutning udsteder det faglige udvalg et uddannelsesbevis (et svendebrev) til eleven som dokumentation for, at eleven har opnået kompetence inden for uddannelsen.

Stk. 10. Det faglige udvalg kan påtegne beviset udmærkelse for veludført svendeprøve med betegnelserne ”antaget med ros”, ”bronze” og ”sølv”.

§ 7. Afsluttende standpunktskarakterer og prøver i fag på gymnasialt niveau indgår i eux-bevis efter reglerne herom i lov om erhvervsfaglig studentereksamen i forbindelse med erhvervsuddannelse (eux) m.v. og bekendtgørelse om erhvervsuddannelser.

Ikrafttrædelse og overgangsbestemmelser

§ 8. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2018.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 285 af 15. marts 2016 om erhvervsuddannelsen til stenhugger ophæves. Bekendtgørelsen finder dog fortsat anvendelse for elever, som er påbegyndt eller overgået til uddannelsen efter bekendtgørelsen.

Stk. 3. Følgende elever, som nævnt i stk. 2, kan i overensstemmelse med overgangsordninger fastsat af skolen i den lokale undervisningsplan overgå til uddannelsen efter denne bekendtgørelse:

- 1) Elever, der skal gennemføre uddannelsen uden eux-forløb som erhvervsuddannelse for unge eller erhvervsuddannelse for voksne efter § 66 y, stk. 1, nr. 3, i lov om erhvervsuddannelser.

- 2) Elever, der skal gennemføre uddannelsen uden eux-forløb som erhvervsuddannelse for voksne efter § 66 y, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om erhvervsuddannelser, som har påbegyndt uddannelsen i perioden 1. januar – 31. juli 2018.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, den 26. april 2018

KONSTITUERET DIREKTØR
MARTIN LARSEN

/ Ulla Bødker

Kriterier for godskrivning**1. Kriterier for vurdering af om eleven har 2 års relevant erhvervserfaring^{*)}, jf. § 66 y, stk. 1, i lov om erhvervsuddannelser**

Eleven skal have arbejdet med stenhuggerarbejde, heraf have mindst 4 måneders erhvervserfaring inden for hvert af følgende fagområder:

- Montage af forskellige materialer inden for stenhuggerfaget: Natursten, bygningselementer, naturstenstrapper og facade m.v.
- Arbejdet med kløvning af forskellige stenarter og blokke.
- Arbejdet med fagets materialer.
- Erfaring med at betjene håndholdte poler-, slibe- og boremaskiner.
- Arbejdet med skrifthugning i forskellige stenarter ved anvendelse af håndværktøj og maskinel.
- Arbejdet med dekorationshugning med håndværktøj og maskinel bearbejdning ved anvendelse af punkteringsapparat under hensyn til normer og standarder.

For alle fagområder gælder følgende:

Alle arbejdsopgaver skal have været varierede og være forgået i samarbejde med eller under vejledning af fagkyndige. Eleven skal kunne udføre arbejdsopgaver selvstændigt og rutinemæssigt.

Eleven skal gennemgå en kompetenceafklarende opgave udarbejdet af skolen i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

Arbejdserfaringen skal være opnået inde for de seneste 5 år.

^{*)} Note:

Elever, der er fyldt 25 år når uddannelsen påbegyndes, og som har mindst 2 års relevant erhvervserfaring skal gennemføre et standardiseret uddannelsesforløb for voksne uden grundforløb og uden praktikuddannelse, men med mulighed for at modtage undervisning i og afslutte fag fra grundforløbet med sigte på at opnå certifikater, som er en forudsætning for overgang til uddannelsens hovedforløb, jf. lovens § 66 y, stk. 1, nr. 1. Det fremgår af § 3, stk. 6, hvilke certifikater og lignende eleven skal have opnået i denne uddannelse.

2. Erhvervserfaring, der giver grundlag for godskrivning for alle elever

Relevant erhvervserfaring	Varighed	Afkortning af euv (skoleuger)	Afkortning af euv (praktik måneder)	Afkortning for unge under 25 (skoleuger)
Arbejdsmiljø repræsentant	3 måneders erfaring	1 uge		1 uge

3. Uddannelse, der giver grundlag for godskrivning for alle elever

Uddannelse	Titel	Uddannelseskode	Afkortning af evv (skoleunger)	Afkortning af evv (praktik måneder)	Afkortning for unge elever (skoleunger)
Arbejdsmarkedsuddannelser	Pers. sikkerhed v arbejde med epoxy og isocyanater	47942	0,4		0,4
	Gaffeltruck certifikatkursus B	47592	1,4		1,4
	Rulle- og bukkestillads - opstilling mv.	45566	0,2		0,2
	Den lovpligtige arbejdsmiljøuddannelse		0,6		0,6